

Приватизација и(ли) запошљавање?

Пише: Милан Кнежевић
недеља, 16 септембар 2012 18:06

Овим текстом ћу покушати да дам неке идеје *властима* у Србији, људима који би можда могли да промене нешто, а не знају одакле да почну.

Нећу помињати имена, ни конкретне догађаје, има ко тиме треба да се бави; ја ћу говорити о појави, о методологији и технологији којом смо као држава и народ доведени у колонијални статус, а следствено томе, изложићу своје идеје о томе како да се томе стане на пут.

Почетком деведесетих почело се са приватизацијом и у Србији, када је одлучено да је то једини начин како да се српска привреда и њен систем учине конкурентнијим на светском тржишту робе и услуга, јер смо прихватили неке доктрине са запада *као јеванђеља*

Теоретски, то је нашу привреду, за коју су нам рекли да заостаје за светом, требало да модернизује и учини ефикаснијом, организованијом и извозно оријентисаном. Колико се у томе успело, можемо да проценимо по податку да још увек нисмо достигли ниво производње из 1989. године, а негде у том периоду је и настала та „потреба за приватизацијом“.

Постоје, међутим, и теорије да је један од мотива запада за растурање СФРЈ био и њена необично развијена (а социјалистичка!) привреда, која је почињала да *смита* на тржиштима својом конкурентношћу; индустрија наоружања, машиноградња и грађевинска оператива бележили су раст из године у годину, и почели да отимају послове моћним компанијама са запада. Неки се можда сећају стидљивих хвалисања на тему супериорности југословенског тенка Т-72 у првом заливском рату, када су Ирачани тим оруђем опасно десетковали америчке „центурионе“ и немачке „леопарде“ на песку југоисточне Азије, како је Генекс био један од највећих концерна на свету, који је могао

Приватизација и(ли) запошљавање?

Пише: Милан Кнежевић

недеља, 16 септембар 2012 18:06

да вам направи или набави све, како је грађевинска оператива радила на свих пет континената, и прихватала послове које су други одбијали као неизводиве, а неколико наших фабрика алатних машина имало је распродату производњу неколико година унапред; то знам поуздано, а може се и лако проверити.

Покушаћу у овом тексту да јавности укажем на то како се код нас, у великом (превеликом да би се могло толерисати!) броју приватизација процес сводио на пуко мешетарење и изигравање основног, бар декларативног разлога тог поступка.

Наиме, продаје се фирма, нпр. „ИКС“. Ради осредње, а не ради добро, јер, ето нема новца да инвестира у савременију опрему; ту се појављује инвеститор, који каже ја ћу да инвестирам, ако ми продате ту фирму. Редослед је следећи: држава једва чека да је прода, јер на ту фирму гледа као на баласт, који ће претоварити другом на бригу, узети нешто новца за своје потребе, а стећи солвентног пореског обвезника. Лепо, зар не?

Да, кад би инвеститор и урадио то што је договорено...

Јер, по правилу се догађало следеће: први потез инвеститора је „реструктурирање“, односно *отпуштање вишка запослених*. Држава, која је продала фирму, већ увиђа своју (често и намерну) грешку, и боже боље брани се тиме да је то „реструктурирање неопходност“ – то је она мантра о транзицији.

Охрабрен почетним „успехом“, нови власник наставља са својим планом – гаси једно по

Приватизација и(ли) запошљавање?

Пише: Милан Кнежевић
недеља, 16 септембар 2012 18:06

једно производно одељење као нерентабилно, јер исти производ може да увезе по мањој цени, тако да му се не исплати да инвестира у производњу, већ средства *планира на* за модернизацију производње пребацује на трговинске подухвате као исплативије. Фирма се полако гаси, јер ако не производи, нема новца за плате, а кад нема плате, људи одлазе и сами. Или се *преквалификују*; тако сад имамо инжењере који продају на пијацама, технологе који возе такси, агрономе који су инструктори у ауто-школама; иста она транзиција, са свим својим *предностима*

.

Знам за случај где је нови власник одмах по „уласку у посед“ онеспособио котларницу за грејање радионица, у којима, услед оштре зиме, није могло да се ради због хладноће; а када се не ради, нема ни производа, а када нема производа, нема ни новца за плате, а када нема новца за плате, радници убрзо оду, јер немају од чега да живе. Тада се домаћи производ супституише увозом, а профит расте, јер није битан квалитет већ профит.

Често је разлог и *локација* фирме; многе су изграђене на местима која су некад давно била ледина. Након неког времена, та места су постала скупа и тржишту некретнина интересантна, па тако вредна за неке сасвим другачије инвеститоре - хотелијере, банке, трговинске гиганте. Шпекулације које су ту изведене мере се милијардама евра, само у Београду...

Много се овде говори о „сивој“ економији. Има је, народ се довија, у беспарици и борби за пуки опстанак.

Приватизација и(ли) запошљавање?

Пише: Милан Кнежевић
недеља, 16 септембар 2012 18:06

